

Time : 3 Hours

Marks : 100

- NB. 1) All questions are compulsory and carry equal marks.**
2) Draw maps, sketches and diagrams wherever necessary.
3) Use of map stencil is allowed.
4) Students can use appropriate colours wherever necessary.
5) Attach Appendix to answer book.

Q1. (A) Draw weather signs and symbols for following. (5)

- 1) Wind with 5 knots speed.
- 2) Smooth Sea
- 3) 1/4 sky covered with clouds.
- 4) Fog
- 5) Drizzel

(B) Study the given weather map and answer the following questions. (Appendix – I) (5)

- 1) What is the meaning of NLM?
- 2) State the air pressure near Ahmdabad.
- 3) State the cloud amount at Jodhpur.
- 4) State the wind speed and direction at Madras.
- 5) State the cloud amount at Cherapunji

C) Construct the Wind Rose from the following data. (10)

Wind Direction	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	Calm
No. of Days	12	10	2	6	7	12	18	15	4

Q. 2 (A) Write in detail the branches of Climatology. (20)

OR

- (B) Explain the factor affecting distribution of temperature.** (10)
(C) With the help of a diagram discuss the structure of the atmosphere. (10)

Q. 3 (A) Explain the horizontal distribution of air pressure. (20)

OR

(B) Write in detail the factors affecting air pressure. (10)

(C) Write a detail note on jet streams. (10)

Q. 4 (A) Discuss the types of Humidity in detail. (20)

OR

- (B) Write a detail note on Global distribution of Rainfall.** (10)
(C) Explain in detail any five types of condensation (10)

Q. 5 (A) Explain the causes and consequences of Global Warming. (20)

OR

(B) Write a difference between temperate and tropical cyclone. (10)

(C) Explain the concept of El-Nino and its impact on Indian monsoon. (10)

वेळ: ३ तास

X49A80

गुण : १००

सूचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक असून प्रत्येक प्रश्नास समान गुण आहेत.

- २) आवश्यक तेथे नकाशे काढा.
- ३) नकाशा स्टेशनिल वापरण्यास परवानगी आहे.
- ४) आवश्यक तेथे रंगाचा वापर करू शकतात.
- ५) उत्तर पत्रीकेसोबत परिशीष्ट्ये जोडा.

प्र. १ (अ) खालील हवामान दर्शक खुणा व चिन्हे काढा.

(५)

१) ५ नॉट्स वेगाने वाहणारे वारे

२) सौम्य समुद्र

३) १/४ ढगाळलेले आकाश

४) धुके

५) रिमझिम पाऊस

(ब) दिलेल्या हवामान दर्शक नकाशाचा अभ्यास करा आणि खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (परिशिष्ट I)

(५)

१) NLM म्हणजे काय ?

२) अहमदाबाद येथील हवेचा दाब सांगा..

३) जोधपूर येथील आकाशाची स्थिती सांगा.

४) मद्रासजवळील वाऱ्याचा वेग व दिशा सांगा.

५) चेरापुंजीतील आकाशाची स्थिती सांगा.

(क) खालील माहितीच्या आधारे वातपुष्प काढा .

(१०)

वाऱ्याची दिशा	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
दिवसांची संख्या	12	10	2	6	7	12	18	15

प्र. २ (अ) हवामानशास्त्राच्या शाखा सविस्तर लिहा

(२०)

किंवा

(ब) तापमानाच्या वितरणावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

(१०)

(क) आकृतीच्या आधारे वातावरणाची रचना स्पष्ट करा

(१०)

प्र. ३ (अ) हवेच्या दाबाचे क्षितिजसमांतर वितरण स्पष्ट करा

(२०)

किंवा

(ब) हवेच्या दाबावर परिणाम करणारे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

(१०)

(क) जेट प्रवाहावर टीप लिहा.

(१०)

प्र. ४ (अ) आर्द्रतेच्या प्रकारांवर सविस्तर चर्चा करा.

(२०)

किंवा

(अ) पर्जन्याच्या जागतिक वितरणावर सविस्तर टीप लिहा

(१०)

(क) सांद्रीभवनाचे कोणतेही पाच प्रकार लिहा.

(१०)

प्र. ५ (अ). जागतिक तापमान वाढीची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

(२०)

किंवा

(ब) उष्ण कटिबंधीय व समशीतोष्ण वादळात फरक लिहा

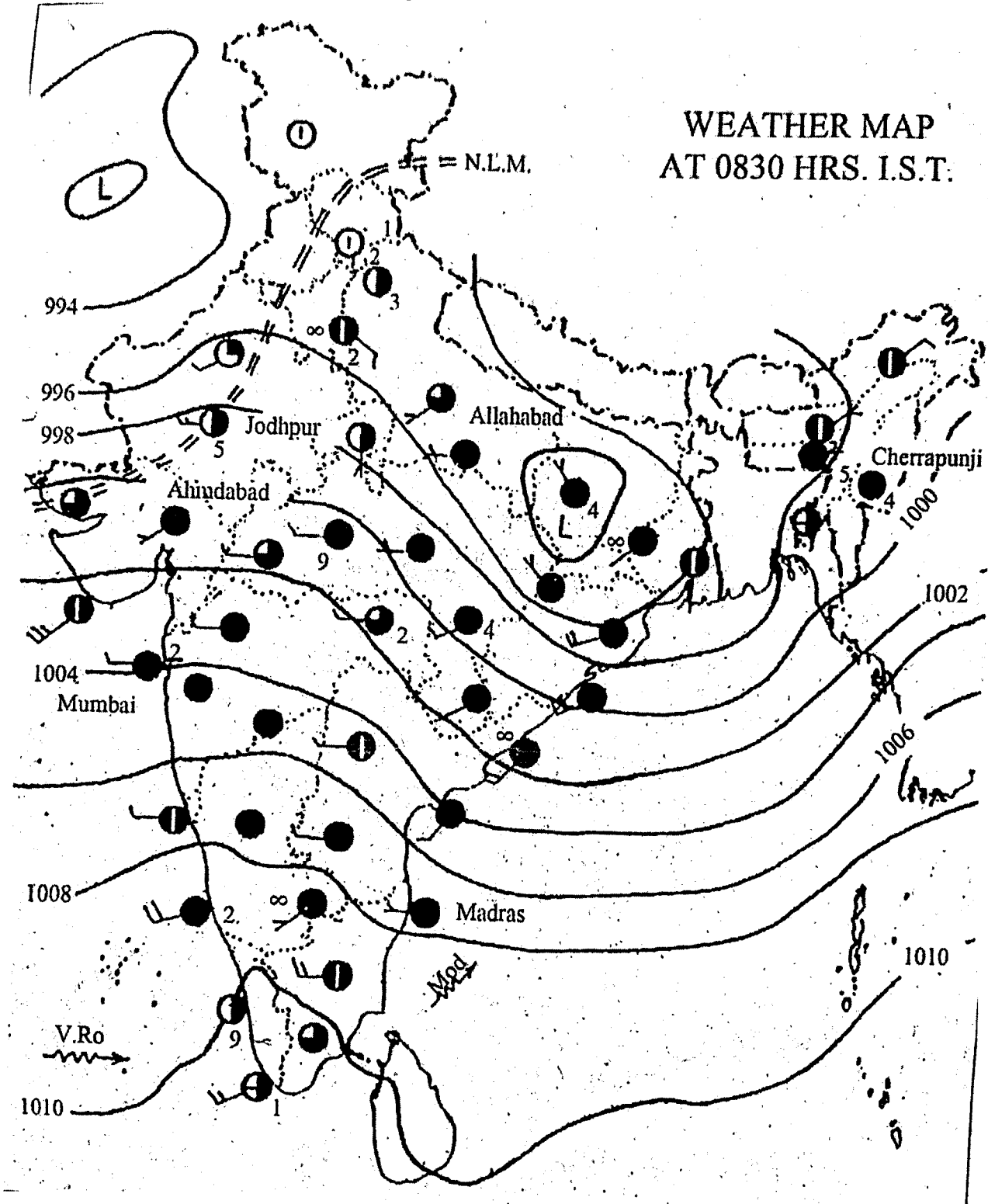
(१०)

(क) एल निनो ची संकल्पना स्पष्ट करून त्याचा भारतीय मान्सूनवर होणार परिणाम स्पष्ट करा.

(१०)

XY9AA0

WEATHER MAP
AT 0830 HRS. I.S.T.

[वेळ : ३ तास]

[एकूण गुण : १००]

(Please check whether you have got the right question paper.)

- सूचना :-
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
  - २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
  - ३) अंतर्गत पर्याय लक्षात घ्या.

प्र. १ अ) कादंबरी म्हणजे काय हे सांगून कादंबरीचे घटक थोडक्यात स्पष्ट करा.

किंवा

आ) मराठी कादंबरीची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)

प्र. २ अ) “थॅक यू मिस्टर ग्लाड” या कादंबरीतील प्रमुख व्यक्तिरेखांचे ठळक विशेष सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

आ) “ “थॅक यू मिस्टर ग्लाड” या कादंबरीतील मिस्टर ग्लाड हा रुढार्थाने कादंबरीचा नायक नसला तरी ‘थॅक यू मि. ग्लाड’ ही कादंबरी त्याच्या भोवतालीच फिरत राहते”, या विधानाची सोदाहरण चर्चा करा. (२०)

प्र. ३ अ) ‘दिवे गेलेले दिवस’ या कादंबरीचे आशयसूत्र स्पष्ट करा.

किंवा

आ) ‘दिवे गेलेले दिवस’ या कादंबरीतील स्त्री व्यक्तिरेखांचा थोडक्यात आढावा घ्या. (२०)

प्र. ४ टीपा लिहा. (प्रत्येक गटातील एक - एकूण तीन) (३०)

अ) कादंबरीतील ‘कथानक’ हा घटक

किंवा

कादंबरीची भाषाशैली.

आ) 'थॅक यू मिस्टर ग्लाड' मधील नक्षलवादयाची व्यक्तिरेखा
किंवा

मि. ग्लाडची मुलगी जेनी

इ) 'दिवे गेलेले दिवस' मधील जोधळे यांची व्यक्तिरेखा.
किंवा

'दिवे गेलेले दिवस' या कादंबरीचे शीर्षक.

प्र. ५ पुढील कोणत्याही पाच प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (१०)

१. 'थॅक यू मिस्टर ग्लाड' या कादंबरीचे लेखक कोण आहेत ?
२. 'थॅक यू मिस्टर ग्लाड' या कादंबरीमधील नक्षलवादयाचे नाव सांगा.
३. 'थॅक यू मिस्टर ग्लाड' या कादंबरीमधील प्रमुख व्यक्तिरेखांची नावे लिहा.
४. 'थॅक यू मिस्टर ग्लाड' या कादंबरीमधील वीरभूषण हा कशाचा प्रतिनिधी आहे ?
५. 'दिवे गेलेले दिवस' ही कादंबरी कोणत्या साली प्रथम प्रकाशित झाली ?
६. डाव्या पक्षांतून कोण निवडणूका लढवतात ?
७. देवगिरीकर बाईंच्या कविता कोणत्या विषयावर होत्या ?
८. आणीबाणीमध्ये सर्वात मोठी कोणाची शिकार झाली आहे असे निवेदकाला वाटते.